

som den Styrke, denne Spiritus havde, og jeg har ligeledes meddelt, at dette Apparat var prøvet i meget lang Tid og under de mest betryggende Forhold, og havde vist sig stadigt at svare saa nøie til de Fordringer, der maatte stilles til det, som man paa nogen Maade kunde vente; men paa den anden Side har jeg tillige sagt, at dette Apparat hidtil ikke havde været anvendt praktisk i noget Skattesystem, og at, naar vi indførte det her, saa vilde det altsaa være det første Sted, hvor det blev indført i Praxis. Imidlertid havde jeg for mit Bedkommende den Tillid til det, at det ogsaa vilde vise sig praktisk hensigtsmæssigt, naar det kom til at blive prøvet her. De Prøver, som ere foretagne med dette Apparat, ere ikke alene foretagne i fremmede Lænde, men de ere ogsaa foretagne ved vore egne Mænd, som dels have overværet de Forsøg, som paa andre Steder ere gjorte, og dels, efterat Apparatet er skaffet tilvæde — som det vil være de ærede Medlemmer bekendt af de Meddelelser, som Udvalget har ladet trykke — have underkastet det forskjellige og lange Prøver i forskjellige Brændier her. Foruden disse Prøver, som saaledes ere blevne anstillede under Kontrol af Statens Embedsmænd, har man ogsaa fundet det rigtigt at overlade et Apparat af denne Art til en praktisk Mand, der ønskede at forsøge det, og om denne Mand's Forsøg er der ihændekommet mig og nu ogsaa det ærede Thing en Meddelelse om, at der har vist sig en Standsning i Apparatet, som har gjentaget sig to Gange. Ved den første Standsning, som har fundet Sted, blev Apparatet undersøgt temmelig hurtigt derefter, og det blev da befundet, at Aarsagen til Standsningen var, at der inden i det havde paa en hidtil ganske uforklarlig Maade assat sig en klæbrig Masse paa den Axe, hvorom Tælleren dreier sig, og at det havde standsset den, saaledes at en Misvisning havde fundet Sted. Og nu senere, efter at dette har gjentaget sig, har Aarsagen vist sig at være den samme. Der er, som de Herrer ville se af det Blad, som er omdelt idag, indeholdende de Skrivelser, som derom ere verlede, meget forskjellige Anskuelser imellem de Mænd, der tidligere have beskæftiget sig med denne Sag, paa den ene Side og

paa den anden Side den ærede Medborger, der har havt Apparatet i Brug, om Aarsagen til at dette har funnet Ste, og jeg kan kun sige, at for mig reducerer Spørgsmaalet — da det jo synes idetmindste noget dunkelt for begge Parter, hvori Aarsagen ligger — sig egentlig dertil, hvorvidt de Mænd have Ret, som paastaar, at, dersom dette Apparat havde været anvendt under Toldlukke, saa vilde denne Standsning ikke have fundet Sted, eller om Fabrikanten, som er af den modsatte Mening, har Ret. Det er et Punkt, som først kan vise sig ved nærmere Undersøgelse, og den har jeg søgt for vil finde Sted umiddelbart. Det vil jo let ses, at der forsaavidt har været en Mangel ved det nærrørende Forsøg, som Apparatet jo ikke har været anvendt i dette Brænderi paa den Maade, som det vil komme til at blive anvendt i Elvet, nemlig under Toldlukke, og altsaa er den Erfaring, som er gjort, ikke afgjørende. Men, mine Herrer, jeg vil dog sige, selv om det skulde vise sig, at der ved dette Apparat havde været en Mangel, saa synes det mig ikke, at dette kan være afgjørende ligeoverfor den langt større Række af Erfaringer, der ere indhente under Opfyldelse af alle de Fordringer, som man stiller til den Omhu og Forsigtighed, hvormed den Slags Forsøg bør gjøres, for at de kunne have nogen bevissende Kraft. Hvad der synes mig at maatte være afgjørende, er den store Række Erfaringer, som vi have for, at Apparatet har virket heldigt, virket godt og virket usforstyrret. Det er bekendt nok, at selv den mest udmærkede Maskine kan der jo tilstøde et eller andet Uheld, hvad enten det nu ligger i dens Konstruktion eller i tilfældige Omstændigheder, saa at der kan komme en Misvisning frem. Og en saadan Misvisning kan jo desuden ogsaa komme frem ved den levende Kontrol, thi nogen absolut Betryggelse i saa Henseende habes naturligtvis ikke. Men med Hensyn til det Spørgsmaal, det her gjælder om, nemlig hvorvidt der er nogen Grund til at frygte for, at en saadan Misvisning, som her har fundet Sted, ogsaa skulde vise sig i Fremtiden, da tilstaar jeg, at dette ikke stiller sig for mig som sandsynligt, og derfor kan jeg ikke anse dette for at være nogen bestemmende Grund